

İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM UNIVERSITY

May 22-23, 2021/İstanbul

İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM UNIVERSITY

*INTERNATIONAL SYMPOSIUM ON
TALKING THE ARMENIAN ISSUE TOGETHER*

May 22-23, 2021/İSTANBUL

“ERMENİ MESELESİNİ BİRLİKTE KONUŞMAK”

ULUSLARARASI SEMPOZYUM

22-23 MAYIS 2021/İSTANBUL

İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM UNIVERSITY

May 22-23, 2021/İstanbul

THE ORGANIZING COMMITTEE:

Prof. Dr. Mehmet Bulut - President of the Istanbul Sabahattin Zaim University

Prof. Dr. Nasuh Uslu - Vice Rector of the Istanbul Sabahattin Zaim University

Doç. Dr. Beytullah Kaya - On Behalf of the Halil İnalcık Social Sciences and Research Center

Dr. Abdullah Tok - Istanbul Sabahattin Zaim University

Tarık Çelenk - Coordinator of the Center for Local and Regional Policies Research

Secretariat: Ar. Gör. Ali Demirel

ARBITRATION BOARD:

Prof. Dr. Kemal Çiçek - Turkish Historical Society

Prof. Dr. Necmettin Alkan - Sakarya University

Prof. Dr. Zekeriya Kurşun - Fatih Sultan Mehmet Vakıf University

Prof. Dr. Ziya Kazıcı - Istanbul Sabahattin Zaim University

Dr. Nuray Ocaklı - Istanbul Sabahattin Zaim University

Dr. Hilmi Kaçar - Istanbul Sabahattin Zaim University

Dr. Abdullah Tok - Istanbul Sabahattin Zaim University

CONTENTS

CRITICAL PERIOD ON THE ROAD TO THE ARMENIAN DECISION: DEVELOPMENTS IN APRIL-MAY 1915.....	5
--	----------

Prof. Dr. Bülent BAKAR

AN EVALUATION ON THE LEGALITY OF DEPORTATION TRIALS OF 1919- 1920.....	7
---	----------

Prof. Dr. Ferudun ATA

THE ALLIANCE OF HINCHAK AND TASHNAKSUTYUN ON THE EVE OF THE WWI AND SELF-DEFENSE DECISIONS.....	9
--	----------

Prof. Dr. Haluk SELVİ

THE ARMENIAN ISSUE IN THE DUTCH PRESS.....	11
---	-----------

Prof. Dr. Kadir CANATAN

HOW TO RESEARCH THE ARMENIAN QUESTION AND THE EVENTS OF 1915?.....	13
---	-----------

Prof. Dr. Kemal ÇİÇEK

A CRITICAL ANALYSIS OF THE SUPPOSED “THIRTY-YEAR GENOCIDE”.....	15
--	-----------

Prof. Dr. Michael GUNTER

FROM LIVING TOGETHER TO SEGREGATION THE SOCIAL- PSYCHOLOGICAL BACKGROUND OF THE ARMENIAN ISSUE AND ITS EVENTS.....	16
---	-----------

Prof. Dr. Necmettin ALKAN

ARMENIA AT THE CROSSROADS AFTER THE DEFEAT IN KARABAKH.....20

Dr. Patrick WALSH

RELATIONS BETWEEN THE OTTOMAN STATE AND ARMENIAN PATRIARCH DURING THE WWI.....21

Prof. Dr. Ramazan Erhan GÜLLÜ

A DIFFERENT DIMENSION OF ARMENIAN TERRORISM; THE ASSASSINATIONS OF THE ARMENIANS BY THE ARMENIANS (1890-1915).....23

Prof. Dr. Recep KARACAKAYA

ARMENIAN CONVERSIONS.....25

Prof. Dr. Süleyman BEYOĞLU

THE EFFECT OF PARLIAMENT DECISIONS ON TURKISH-ARMENIAN RELATIONS: THE EXAMPLE OF THE APRIL 24 DECISION OF THE USA.....26

Prof. Dr. Yıldız DEVECİ BOZKUŞ

IS THE ARMENIAN RELOCATION GENOCIDE?.....28

Prof. Dr. Yusuf HALAÇOĞLU

ABSTRACTS

**CRITICAL PERIOD ON THE ROAD TO THE ARMENIAN DECISION:
DEVELOPMENTS IN APRIL-MAY 1915**

Prof. Dr. Bülent BAKAR
bbakar@marmara.edu.tr

ABSTRACT

The outbreak of WWI and joining of the Ottoman State into the war after a while were very important developments. Thus, the Ottoman State was faced with a complete existence and extinction event. During this period, Armenian committees also considered the developments as an opportunity to create an Armenia. The failure of the Sarıkamış Operation during the war caused the initiative to be transferred to the Russian army on the front line and the Armenian committees intensified their activities. Upon the negative developments and the growing threat, the Ottoman Government took new measures due to military and strategic obligations. Those measures can be shown that it is vital importance that especially closing of Armenian committees on April 24, 1915 and arresting and sending those who related to the committees to some places in Central Anatolia; and the decision of transfer and relocation on May 27, 1915. With these precautions, a large general uprising that could occur inside was prevented while fighting on two fronts the east and west of Anatolia at the same time.

Keywords: First World War, 24 April 1915, Committees, Van Rebellion, 27 May 1915, Deportation

ERMENİ TEHCİRİ KARARINA GİDEN YOLDA KRİTİK DÖNEM:

NİSAN-MAYIS 1915’TE GELİŞMELER

Prof. Dr. Bülent BAKAR

bbakar@marmara.edu.tr

ÖZET

Birinci Dünya Savaşı’nın başlaması ve bir süre sonra Osmanlı Devleti’nin de savaşa dahil olması son derece önemli bir gelişmedir. Böylece Osmanlı Devleti, tam anlamıyla bir var olma yok olma hadisesiyle karşı karşıya kalmıştır. Bu dönemde, Ermeni komiteleri de gelişmeleri bir Ermenistan yaratmak için fırsat olarak görmüştür. Savaş esnasında Sarıkamış harekâtının başarısızlıkla neticelenmesi cephe hattında insiyatfin Rus ordusuna geçmesine neden olmuş ve Ermeni komiteleri faaliyetlerini arttırmışlardır. Gelişmelerin olumsuzluğu ve tehdidin büyümesi üzerine Osmanlı Hükümeti askerî ve stratejik zorunluluklar dolayısıyla yeni önlemler almıştır. Bunlar arasında özellikle 24 Nisan 1915’te Ermeni komitelerinin kapatılması ve komitelerle alakası olanların tutuklanarak İç Anadolu’da bazı yerlere sevkleriyle, 27 Mayıs 1915’te sevk ve iskân kararının alınması hayatî öneme sahiptir. Bu önlemlerle Anadolu’nun doğusunda ve batısında iki cephede aynı anda savaşılırken içerde meydana gelebilecek büyük bir genel isyanın önüne geçilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Birinci Dünya Savaşı, 24 Nisan 1915, Komiteler, Van isyanı, 27 Mayıs 1915, Tehcir

AN EVALUATION ON THE LEGALITY OF DEPORTATION TRIALS OF 1919-1920

Prof. Dr. Ferudun ATA

fata@selcuk.edu.tr

ABSTRACT

With the end of WWI, the victorious countries such as Britain, France and Italy and took control and suppressed Istanbul, the capital of the defeated Ottoman State, and the southern provinces by occupying. With this occupation, the sovereignty of the Ottoman State disappeared and aforementioned countries dominated all the institutions of the state. They acted as if they took revenge for a feeling they had accumulated over hundreds of years, with the practices they carried out in violation of the conditions of the armistice. The Ottoman rulers who were brought to power after the armistice - including the Sultan - followed a submissive policy against these attacks on the sovereignty of the state and hoped that independence would be restored if the mercy of the victorious states was provided.

When the Allied Powers came to Istanbul, they first demanded from the Ottoman State that war criminals be punished immediately. Because mentioned countries accused the governments of Union and Progress, the rulers of the war period, of fighting against and causing damage them with Germany and committing massacres by immigrating the Armenians.

When the opposition of Union and Progress in the country was attached to this pressure of the Allied Powers, the Ottoman rulers established a court named Court Martial (*Divân-ı Harb-i Örfî*) after the war. As a result of the trials held in this court, three lower-level people were executed; Many Unionist leaders, including Enver, Talat and Cemal Pashas, were sentenced to death in absentia or to varying degrees of imprisonment.

Today, some circles try to present these punishments as evidence of the Armenian genocide. However, when looked at the establishment and trial style of these courts, their legality and legality contained serious problems. In this study, it was pointed out that these courts, which were established to deal with war criminals or deportation cases during the armistice period, were not legal although the Court Martials (*Divan-ı Harp*) were named as a judicial institution operating in special cases according to the Ottoman Constitution.

With this research, it is stated that the penalties imposed due to the political and personal attitudes of the court board towards the defendants during the trials were not legal; it has been tried to reveal that decisions were made through subjective opinion, false evidence and the statements of false witnesses. Thus, it was emphasized that although the martial courts of the years 1919-1920 seemed to be a judicial institution, they could not be regarded as legitimate, since they actually contain serious flaws both legally and judicially.

1919-1920 YILI TEHCİR DAVALARININ KANUNİLİĞİ VE HUKUKİLİĞİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Prof. Dr. Ferudun ATA

fata@selcuk.edu.tr

ÖZET

Birinci Dünya Savaşı'nın sona ermesiyle birlikte İngiltere, Fransa ve İtalya gibi savaşın galibi olan ülkeler, mağlup konumda olan Osmanlı Devleti'nin başkenti İstanbul'u ve güney vilayetlerini işgal ederek denetim ve baskı altına almışlardır. Bu işgalle birlikte Osmanlı Devleti'nin egemenliği ortadan kalkmış, söz konusu ülkeler devletin bütün kurumlarına hâkim olmuşlardır. Mütarekenin şartlarına aykırı bir biçimde yaptıkları uygulamalarla sanki yüzlerce yıldır biriktirdikleri bir duygunun intikamını alır gibi davranmışlardır. Mütareke sonrası iş başına ge(tiri)len Osmanlı yöneticileri ise -padişah dahil- devletin egemenliğine yönelik bu saldırılara karşı teslimiyetçi bir politika izlemiş, galip devletlerin merhameti temin edildiği takdirde bağımsızlığın yeniden sağlanabileceğini ummuşlardır.

İtilâf devletleri İstanbul'a gelince öncelikle Osmanlı Devleti'nden savaş suçlularının acilen cezalandırılmasını talep etmişlerdir. Zira söz konusu ülkeler savaş dönemi yöneticileri olan İttihat Terakki hükümetlerini, Osmanlı Devleti'nin Almanya ile birlikte kendilerine karşı savaşıp zarara uğratmak ve Ermenileri göç ettirerek katliam yapmakla suçlamışlardır.

İtilâf devletlerinin bu baskısına ülkedeki İttihat Terakki karşıtlığı da eklenince savaş sonrası Osmanlı yöneticileri Divân-ı Harb-i Örfî adlı bir mahkeme kurmuşlardır. Bu mahkemede yapılan yargılamalar sonucu alt dereceden üç kişi idam edilmiş; Enver, Talat ve Cemal Paşalar dahil birçok İttihatçı önder ise gıyaben idama veya çeşitli derecelerde hapis cezasına çarptırılmışlardır.

Verilen bu cezalar günümüzde kimi çevrelerce Ermeni soykırımının bir delili olarak sunulmaya çalışılmaktadır. Oysa bu mahkemelerin kuruluş ve yargılama biçimine bakıldığı zaman kanuniliği ve hukukiliği ciddi problemler barındırmaktadır. Bu çalışmada, Divân-ı Harpler her ne kadar Osmanlı anayasasına göre özel durumlarda faaliyet gösteren adli bir kurum olarak adlandırılmış olsa da mütarekede döneminde savaş suçlusu veya tehcir davalarına bakmak için kurulan bu mahkemelerin kanuni olmadığına dikkat çekilmiştir.

Keza bu araştırmayla yargılamalar sırasında mahkeme heyetinin sanıklara yönelik siyasi ve kişisel tavırları sebebiyle verilen cezaların hukukî olmadığı; sübjektif kanaat, sahte delil ve yalancı şahitlerin ifadeleriyle gerçekleştiği ortaya konulmaya çalışılmıştır. Böylece 1919-1920 yılı tehcir mahkemeleri zahiren adli bir kurum gibi gözükse de gerçekte hem kanunen hem de hukuken bünyesinde ciddi kusurlar barındırdığı için sonuçlarının meşru olarak değerlendirilemeyeceği vurgulanmıştır.

THE ALLIANCE OF HINCHAK AND TASHNAKSUTYUN ON THE EVE OF WWI AND SELF-DEFENSE DECISIONS

Prof. Dr. Haluk SELVİ

hselvi@sakarya.edu.tr

ABSTRACT

With the declaration of the Second Constitutional Monarchy, the societies of Hinchak and Tashnaksutyun, which became political parties and became legal, decided to change the method of reforming in the Eastern Anatolia in 1913 with the support of Russia and Britain and to return to their old methods against the Ottoman State. The issue of reform on the one hand, and the shaking of the trust in the government of Union and Progress on the other hand, caused the Armenian societies and committees to take the decision to deviate from legal means to illegal ways and to take self-defense actions. The decisions of the Hinchak Congress held in Constanta in August 1913 and the Istanbul Congress of the Tashnaksutyun Party held in the same month came to the fore with the decisions that the Armenians should be armed quickly. The unification of two factions, which were hostile enough to commit bloody actions against each other, and Russia's support for this unification can be considered as important developments before the war.

In this paper, the decisions and actions taken by the Tashnaksutyun and Hinchak Parties in 1913 and 1914 and the measures taken by the Ottoman State against these developments will be emphasized and the process leading to the decision of deportation and relocation will be evaluated.

Keywords: 1913 Eastern Anatolia Reform, Alliance of Tashnaksutyun-Hinchak, Armenian Self-defense Decisions, Constanta-Istanbul Congresses.

BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI ARİFESİNDE HINÇAK-TAŞNAK İTTİFAKI VE ÖZ-SAVUNMA KARARLARI

Prof. Dr. Haluk SELVİ
hselvi@sakarya.edu.tr

ÖZET

Meşrutiyetin ilanıyla birlikte birer siyasi parti haline dönüşen ve legal hale gelen Hınçak ve Taşnaksütyun cemiyetleri, 1913 yılında Doğu Anadolu ıslahatı konusunda Rusya'nın ve İngiltere'nin destekleriyle yöntem değişikliğine gitme ve Osmanlı Devleti'ne karşı eski yöntemlerine dönme kararı almışlardır. Bir yandan ıslahat meselesi bir yandan İttihat ve Terakki iktidarına olan güvenin sarsılması Ermeni cemiyetlerinin ve komitelerinin legal yollardan tekrar illegal yollara sapma ve öz-savunma eylemlerine geçme kararı almalarına yol açmıştır. 1913 Ağustos ayında Köstence'de gerçekleştirilen Hınçak Kongresi, aynı ay içinde Taşnaksütyun Fırkası'nın İstanbul Kongresi kararları Ermenilerin hızla silahlanması gerektiği kararlarıyla ön plana çıkmıştı. Birbirine karşı kanlı eylemler gerçekleştirecek kadar düşman olan iki fırkanın birleşmesi ve Rusya'nın bu birleşmeyi desteklemesi savaş öncesi önemli gelişmelerden sayılabilir.

Bu tebliğimizde Taşnaksütyun ve Hınçak Fırkalarının 1913 ve 1914 yıllarında aldıkları kararlar, eylemler ve buna karşı Osmanlı Devleti'nin aldığı tedbirler üzerinde durularak sevk ve iskan kararına giden süreç değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: 1913 Doğu Anadolu Islahatı, Taşnaksütyun-Hınçak İttifakı, Ermeni Öz-savunma Kararları, Köstence-İstanbul Kongreleri.

THE ARMENIAN ISSUE IN THE DUTCH PRESS

Prof. Dr. Kadir CANATAN
kadir.canatan@izu.edu.tr

ABSTRACT

One of the ongoing debates regarding the dramatic events that took place in Anatolia before and during the First World War is undoubtedly the “Armenian issue.” This issue, which come to the forefront with its political dimensions rather than its historical dimensions in the scientific sense, cannot be discussed calmly, as it is under the influence of various manipulations. What I want to do in my work is to investigate how this issue was reflected in the foreign press under the conditions of the period. It is to limit the subject to the Dutch press and to reveal how a historical event is followed by the Dutch press and made a news item. The topic of research is not only to give information about the events, but also to show with what perspective and in what content the Dutch press is presenting the Armenian events. For this purpose, through an archive where hundreds of newspapers were scanned (<https://www.delpher.nl/nl/kranten>), the frequency of news headlines published on Armenians between 1910 and 1919 will be determined, especially the news belonging to the year 1915, when the Armenian deportation took place and thus the headlines increased will be analyzed.

Content and discourse analysis technique will be used in the analysis of news headlines and contents. While content analysis provides a data of the quantitative dimensions of the news, discourse analysis focuses more on the positions of the actors and their self-expression. In this context, while analyzing the news content regarding the Armenian events, the focus will be on the political discourse, rhetoric and the way of presenting the news as an actor, as well as the numerical data of the news.

HOLLANDA BASININDA ERMENİ MESELESİ

Prof. Dr. Kadir CANATAN

kadir.canatan@izu.edu.tr

ÖZET

Birinci Dünya Savaşı öncesinde ve sırasında Anadolu’da meydana gelen dramatik olaylarla ilgili olarak hala süren tartışmalardan biri de, hiç şüphesiz ki “Ermeni meselesi”dir. Bilimsel anlamda tarihi boyutlarından ziyade daha çok siyasi boyutlarıyla öne çıkan bu mesele, çeşitli manipülasyonların etkisi altında olduğundan sakın ve soğukkanlı bir şekilde tartışılmamaktadır. Benim çalışmamda yapmak istediğim şey, bu meselenin dönemin koşullarında dış basına nasıl yansıdığını araştırmaktır. Konuyu Hollanda basınıyla sınırlandırmak ve bir tarihsel olayın Hollanda basını tarafından nasıl izlendiğini ve haber konusu yapıldığını ortaya koymaktır. Araştırma konum sadece olaylar hakkında bilgi vermek değil, Hollanda basının Ermeni olaylarını hangi gözle ve hangi içerikle sunduğunu göstermektir. Bu amaçla yüzlerce gazetenin tarandığı bir arşiv üzerinden (<https://www.delpher.nl/nl/kranten>), 1910-1919 yılları arasında Ermeniler üzerine yayınlanan haber başlıkların sıklığı saptanacak ve özellikle de Ermeni tehcirinin yaşandığı ve dolayısıyla haber başlıklarının artış gösterdiği 1915 yılına ait haberler analiz edilecektir.

Haber başlıkları ve içeriklerinin analizinde içerik ve söylem çözümlemesi tekniğinden yararlanılacaktır. İçerik çözümlemesi haberlerin nicel boyutlarıyla ilgili bir döküm sunarken, söylem analizi daha çok aktörlerin pozisyonları ve kendini ifade etme biçimleri üzerinde yoğunlaşmaktadır. Bu çerçevede Ermeni olaylarıyla ilgili haber içerikleri analiz edilirken, haberlerin sayısal dökümü kadar haberi yapan gazetenin bir aktör olarak sahip olduğu politik söylem, retorik ve haberi sunma biçimine de odaklanılacaktır.

HOW TO RESEARCH THE ARMENIAN QUESTION AND THE EVENTS OF 1915?

Prof. Dr. Kemal ÇİÇEK
kcicek35@gmail.com

ABSTRACT

The Armenian Question has been on the agenda for more than a century. Therefore, it is the subject of many important researches both at home and abroad. For the last 20 years, it has turned into a broader and interdisciplinary research topic, thanks to the widespread use of research on genocide. The sensitivity of the international public opinion towards crimes against humanity, human rights violations and ethnic / religious / national conflicts also contributed to this result. Moreover, genocide and crimes against humanity have become a tool of political oppression used by states against each other. This situation caused to the support of related researches, especially the Armenian problem, by the Great Powers, and it was seen as a useful instrument in terms of public diplomacy. Studies on the Armenian problem in our country gained momentum after the atrocious assassinations of our diplomats abroad in the early 1970s.

Since the early 1980s, governments have started to support the work done on this subject in all respects. On the other hand, diaspora Armenians responded with a more systematic, organized and increasing number of researches. Today, unfortunately, research on the problem in our country remains at the individual level, while diaspora-supported genocide studies are integrated with institutional and other disciplines. The satisfactory point for our country is the high level of interest in the subject, that is, it has been adopted by the public.

In this paper, after a determination of the current situation of Armenian studies, some points regarding the level that research should reach in the future will be shared. In this framework, the Relationship between the Holocaust and the Armenian Events, the arguments of those who define the 1915 Events as Genocide, the arguments of those who regard the events as a security policy will be evaluated. In addition, projections regarding the explanation of Turkey's thesis, its adoption by the world public and what should be done as a contribution to public diplomacy will be shared.

ERMENİ SORUNU VE 1915 OLAYLARI NASIL ARAŞTIRILMALIDIR?

Prof. Dr. Kemal ÇİÇEK
kcicek35@gmail.com

ÖZET

Ermeni Sorunu, yüzyıldan fazla bir süredir gündemdeki yerini korumaktadır. Bu yüzden de gerek yurtiçinde gerekse de yurtdışında çok sayıda önemli araştırmaya konu olmaktadır. Son 20 yıldan beridir ise soykırım üzerine yapılan araştırmaların yaygınlaşması sayesinde daha geniş ve disiplinler arası bir araştırma konusuna dönüşmüştür. Uluslararası kamuoyunda insanlığa karşı suçlar, insan hakkı ihlalleri ve etnik/dini/milli çatışmalara karşı gelişen hassasiyet de bu sonuca katkı yapmıştır. Dahası, soykırım ve insanlığa karşı suçlar, devletlerin birbirlerine karşı kullandığı siyasi bir baskı aracı hale gelmiştir. Bu durum, başta Ermeni sorunu olmak üzere ilişkili araştırmaların Büyük Güçler tarafından desteklenmesine de yol açmış, kamu diplomasi açısından faydalı bir enstrüman olarak görülmüştür.

Ülkemizde de Ermeni sorununa dair araştırmalar 1970 başlarında yurtdışında diplomatlarımıza yapılan menfur suikastlar sonrasında hız kazanmıştır. 1980 başlarından itibaren ise hükümetler bu konuda yapılan çalışmaları her açıdan desteklemeye başlamıştır. Buna karşılık diaspora Ermenileri daha sistemli, organize ve artan sayıda araştırma ile cevap vermişlerdir. Bugün gelinen noktada, ne yazık ki ülkemizde soruna dair araştırmalar ferdi düzeyde kalırken diaspora destekli soykırım araştırmaları kurumsal ve diğer disiplinlerle entegre durumdadır. Ülkemiz açısından memnuniyet verici durum ise, konuya ilginin üst düzeye çıkmış olması, yani kamu tarafından benimsenmesidir.

Bu tebliğimizde Ermeni araştırmalarının bugünkü durumunun bir tespiti yapıldıktan sonra gelecekte araştırmaların ulaşması gereken düzeye dair bazı tespitler paylaşılacaktır. Bu çerçevede Holokost ile Ermeni Olaylarının ilişkisi, 1915 Olaylarını Soykırım olarak tanımlayanların savları, şahsım başta olmak üzere olaylara bir güvenlik politikası olarak bakanların argümanları değerlendirilecektir. Ayrıca Türkiye'nin tezlerinin anlatılması, dünya kamuoyu tarafından benimsetilmesi ve kamu diplomasisine katkı olarak neler yapılması gerektiğine dair projeksiyonlar da paylaşılacaktır.

A CRITICAL ANALYSIS OF THE SUPPOSED “THIRTY-YEAR GENOCIDE”

Prof. Dr. Michael M. GUNTER
MGunter@tntech.edu

ABSTRACT

The purpose of this presentation is to examine critically Benny Morris and Dror Ze’evi, *The Thirty-Year Genocide: Turkey’s Destruction of Its Christian Minorities, 1894-1924*. Much of the scholarly literature in the West concerning the Armenians during World War I damns the Ottomans for having committed genocide against them. Recently, the lengthy Morris and Ze’evi tome of more than 650 pages has achieved much undeserved critical acclaim by maintaining that this “Turkish genocide” actually ran for 30 years beginning before World War I and continuing afterwards. Although there can be no doubt that Muslims did commit outrages against their Christian Armenian neighbors, the literature glosses over too blithely or simply ignores solid counter-arguments and evidence that the Ottoman authorities did not order these horrific deeds as opposed to their resulting from the primitive state of Ottoman resources, local vendettas, robberies, neglect, starvation, etc. In addition, the Armenians often gave as much as they received. If we are going to speak about a continuing genocide whose roots date back well before World War I and continued afterwards, it is only fair to start with the deportations and mass killings of Muslims from the Balkans by the newly created Christian states, beginning with the Greek war of independence in 1820 and followed by the ethnic cleansing of the Caucasus in 1864, Bulgaria in 1877-78, and present-day northern Greece and Macedonia in 1912-13. During this lengthy period several million Muslim refugees (known as *muhacirler* in Turkish) were deported to present-day Turkey or murdered *in situ*, a dynamic that helped lead to fear and hatred of Christians in Anatolia. In addition, the Serbian genocidal attacks against Bosnian Muslims in the 1990s might also be viewed as a modern-day continuation of these earlier acts. Thus, this presentation will seek to make a more balanced and accurate analysis of what actually occurred to demonstrate that neither side had a monopoly on these horrific events.

FROM LIVING TOGETHER TO SEGREGATION THE SOCIAL- PSYCHOLOGICAL BACKGROUND OF THE ARMENIAN ISSUE AND ITS EVENTS

Prof. Dr. Necmettin ALKAN
nalkan@sakarya.edu.tr

ABSTRACT

The horizontal dimension in historical events constitutes the infrastructure of events that will emerge later. In the vertical dimension that begins then, the relevant events take place directly. Some of the horizontal developments are often overlooked as they are not seen directly linked to events that will erupt. However, the chain of events on a horizontal dimension may lay the groundwork for the outbreak of a new event different from them in an extended period. These developments can also be seen as "social-psychological" causes of certain events that will erupt later.

While investigating the reasons for the vertically occurring conflicts between different nations and peoples, the developments related to the institutional and social change/transformation, including the relevant societies, should be examined by going backward. Because the significant changes/transformations that take place in the horizontal dimension and affect the life of the state and society may cause great social separations and conflicts on the vertical dimension, especially the deterioration of the traditional structure in the state and society can trigger political and social separations. These divisions can often result in hot conflicts between societies. In such conflicts, generally, "mass psychology" can be practical. Meanwhile, certain separatist groups, who have their own social and political goals, use mass psychology, and events can get out of control and gain a very different dimension. Thus, with the involvement of external factors and actors, the process can evolve into a substantial dimension.

The Armenian Question and Events between 1890-1915 can likewise be handled in two dimensions, horizontal and vertical. Therefore, the reasons for the Armenian Question can be explained as the horizontal dimension and the events themselves as the vertical dimension. In this sense, the sub-headings brought to the agenda under the horizontal dimension, which can be named as the social-psychological reasons of the Armenian Question, are Ottoman administration and Armenians, the weakening and dissolution process of the Ottoman Empire, the revolutions in Europe, political movements and organizations, Missionary activities.

All these events are known developments in studies related to Ottoman history. However, the problem as a horizontal/vertical dimension in the context of the social-psychological reasons of the Armenian Question has not been done in Armenian studies. Thus, while the Armenian Question is explained in the current studies, these events related to Ottoman and European history have not been brought to the agenda in such a horizontal/vertical dimension setup.

In our paper, the Armenian Question and Events between 1890 and 1915 are analyzed with such an approach. The main question/problem for which the answer is sought here is why and how a nation, which has been living in harmony with the current administrations as an essential element of the state for many years, entered such a separation process.

BİRLİKTE YAŞAMADAN AYRIŞMAYA ERMENİ MESELESİ'NİN VE OLAYLARININ SOSYAL-PSİKOLOJİK ZEMİNİ

Prof. Dr. Necmettin ALKAN
nalkan@sakarya.edu.tr

ÖZET

Tarihî olaylarda *yatay boyut*, daha sonrasında ortaya çıkacak hâdiselerin alt yapısını oluşturur. Ardından başlayan *dikey boyutta* ise, ilgili olaylar doğrudan vuku bulurlar. *Yatay boyutta*ki gelişmelerin bazıları, sonrasında patlak verecek olaylarla doğrudan bağlantılı görülmediği için çoğu zaman göz ardı edilirler. Fakat *yatay boyutta* vukû' bulan olaylar zinciri, uzun bir süreçte kendilerinden daha farklı yeni olayın patlak vermesine zemin teşkil edebiliyor. Bu gelişmeler, aynı zamanda daha sonrasında patlak verecek belli hâdiselerin “sosyal-psikolojik” nedenleri olarak da görülebirlirler.

Farklı milletler ve halklar arasında *dikey boyutta* cereyan eden çatışmaların sebepleri araştırılırken, geriye doğru gidilerek ilgili toplumları çatısı altında barındıran devletin kurumsal ve toplumsal anlamda geçirdiği değişim/dönüşümle alakalı gelişmeler mercek altına alınmalıdır. Zira *yatay boyutta* cereyan eden ve devlet ile toplum hayatını etkileyen büyük değişimler/dönüşümler, belli bir süre sonra *dikey boyutta* hiç te hesapta olmayan büyük toplumsal ayrışmalara ve çatışmalara neden olabilmektedir. Özellikle de devlette ve toplumda eskiden beri süregelen geleneksel yapının bozulması, siyasî ve toplumsal ayrışmaları tetikleyebilmektedir. Bu ayrışmalar çoğu zaman toplumlar arasında sıcak çatışmalarla neticelenebilmektedir. Böylesi çatışmalarda genellikle “kitle psikolojisi” etkili olabilmektedir. Bu arada kendi toplumsal ve siyasî hedefleri olan belli ayrılıkçı grupların, kitle psikolojisini kullanmasıyla hâdiseler kontrol dışına çıkarak çok farklı bir boyut kazanabilmektedir. Dış faktörlerin ve aktörlerin devreye girmesiyle de süreç çok da geniş bir boyuta evrilebilmektedir.

Takriben 1890-1915 arasında cereyan eden Ermeni Meselesi ve Olayları da aynı şekilde *yatay* ve *dikey* olmak üzere iki boyutta ele alınabilir. Ermeni Meslesi'nin nedenleri *yatay boyut* ve olayların kendisi ise *dikey boyut* şeklinde izah edilebilir. Bu anlamda Ermeni Meselesi'nin *sosyal-psikolojik* nedenleri olarak da adlandırılabilir *yatay boyut* altında gündeme getirilen alt başlıklar şunlardır: Osmanlı yönetimi ve Ermeniler, Osmanlı Devleti'nin zayıflaması ve çözülme süreci, Avrupa'daki ihtilâller, siyasî akımlar ve örgütlenmeler, Misyoner faaliyetleri, Balkanlar'daki milliyetçi isyanlar ve Avrupalı Büyük Devletlerin Osmanlı üzerindeki rekabetleri.

Bütün bu hâdiseler, aslında Osmanlı tarihiyle alakalı çalışmalarda geçen ve bilinen gelişmelerdir. Fakat bunların *yatay/dikey* boyut olarak Ermeni Meselesi'nin *sosyal-psikolojik* nedenleri bağlamında ele alınması, Ermeni araştırmalarında yapılmamıştır. Mevcut araştırmalarda Ermeni Meselesi izah edilirken, Osmanlı ve Avrupa tarihiyle alakalı bu hâdiseler böylesi bir *yatay/dikey boyut* kurgusunda gündeme getirilmemiştir.

Tebliğimizde, 1890-1915 yılları arasında cereyan eden Ermeni Meselesi ve Olayları böylesine bir yaklaşımla incelenmektedir. Burada cevabı aranan temel soru/sorun ise, uzun yıllar devletin önemli bir unsuru olarak mevcut yönetimlerle uyumlu bir şekilde yaşaya gelen bir milletin böylesine bir ayrışma sürecine neden ve nasıl girdiğidir.

ARMENIA AT THE CROSSROADS AFTER THE DEFEAT IN KARABAKH

Dr. Patrick WALSH

drpatwalsh@btinternet.com

ABSTRACT

The paper will examine the political situation in Armenia after the defeat in the Karabakh War. It will look at the balance of forces in Armenia and what the prospects of Yerevan honouring the November Armistice agreement. The role of Russia will be analysed in relation to Pashinyan and the opposition. These questions will be set within the context of the issues of reform, independence and Armenian nationalism. Potential future relations with Turkey will be addressed. The argument will be advanced that Armenian revanchist politics are incompatible with independence and sovereignty due to the disparity between the territorial objectives of Armenian nationalism and the human and economic resources available to the Armenian state. It is this problem which Yerevan has not been able to solve and which poses the main question for the Armenian statesmen of the future.

RELATIONS BETWEEN THE OTTOMAN STATE AND ARMENIAN PATRIARCH DURING THE FIRST WORLD WAR

Prof. Dr. Ramazan Erhan GÜLLÜ
ramazan.gullu@istanbul.edu.tr

ABSTRACT

The religious and political leadership of the Ottoman Armenians was the Istanbul Armenian Patriarchate. Due to this position, the patriarchate was one of the important actors of the Armenian problem. The emergence and development of the Armenian question brought the patriarchate against the state, sometimes with other forces of the Armenian community. The patriarchate, which was the addressee of both sides regarding the state's expectations from the Armenians and the community's demands, was also the intermediary and the balancing authority. That is why he faced many problems. Although the patriarchate's position did not change during the constitutional period with the constitutional period, the political process also affected the patriarchate. In this study, the expectations of the patriarchate from the government from the beginning of the Constitutional Monarchy and mutual relations will be discussed. Moreover, the effects of the developments during the war on the government-patriarchate relations will be tried to be revealed. In addition to the relations of the patriarchate with the government before and during the war, the Cathogicos of Eçmiyazin towards the patriarchate and the expectations of the government from the patriarchate will be among the main topics of the study.

BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI'NA GİDEN SÜREÇTE VE SAVAŞ SIRASINDA OSMANLI DEVLETİ İLE ERMENİ PATRİKHANESİ ARASINDAKİ İLİŞKİLER

Prof. Dr. Ramazan Erhan GÜLLÜ
ramazan.gullu@istanbul.edu.tr

ÖZET

Osmanlı Ermenilerinin dini ve siyasi liderlik makamı İstanbul Ermeni Patrikhanesi idi. Bu konumu dolayısıyla da patrikhane Ermeni sorununun önemli aktörlerinden birisiydi. Ermeni sorununun ortaya çıkış ve gelişim sürecindeki durumu patrikhaneyi bazen devletle bazen de Ermeni toplumunun diğer güçleri ile karşı karşıya getirmişti. Hem devletin Ermenilerden beklentileri hem de Ermeni toplumunun talepleri konusunda her iki tarafın muhatap makamı olan patriklik, aynı zamanda aracı ve denge sağlama makamı statüsündeydi. Bu yüzden birçok problemle karşı karşıya kalmıştı. Meşrutiyet dönemiyle birlikte anayasal süreçte patrikhanenin konumu değişmemekle birlikte siyasi süreç patrikhaneyi de etkilemişti. Bu çalışmada patrikhanenin Meşrutiyet döneminin başlangıcından itibaren hükümetten beklentileri ve karşılıklı ilişkiler ele alınacak, savaş sırasında yaşanan gelişmelerin hükümet-patrikhane ilişkilerine etkisi ortaya konmaya çalışılacaktır. Savaş öncesinde ve savaş döneminde patrikhanenin hükümetle ilişkileri yanında, Eçmiyazın Katoğikosluğu'nun patrikhaneye yönelik tavrı ve hükümetin patrikhaneden beklentileri gibi konular da çalışmanın ana konuları arasında yer alacaktır.

**A DIFFERENT DIMENSION OF ARMENIAN TERRORISM; THE
ASSASSINATIONS OF THE ARMENIANS BY THE ARMENIANS (1890-
1915)**

Prof. Dr. Recep KARACAKAYA
recep.karacakaya@medeniyet.edu.tr

ABSTRACT

Armenian terrorism has a different dimension, which has not been studied much until now, but is very important. This dimension is also the terrorist acts of Armenian defenders against those of their nation. In order to achieve their goals, to provide supporters and economic resources, the Armenians who were members of the Committee put pressure on those of their nation, threatened those who did not want to join the committees, killed or injured those who did not submit to these threats. The actions aim to frighten the peaceful Armenians, who constitute the vast majority of the Armenian society, to suppress the reaction against their actions and get all kinds of help from them. Furthermore, the committee members gave the message to the Armenian community that anyone who works, speaks, or reports against them will be punished.

Armenian defenders targeted different segments of the Armenian community in their attacks. They assassinated clergy, public service workers, wealthy people, doctors, lawyers and journalists inside and outside the borders of the Ottoman Empire. As the Committee members saw the loyalty of Armenians to the church, they tried to seize the churches and use them effectively by attacking the clergy. Patriarchs, delegates and priests were attacked the most. One of the groups attacked by Armenian defenders was the Armenian merchant class. Threatening letters requesting donations were sent to merchants and shop owners, who were regarded as a source of money by the committee members, and those who ignored the threats of the committees were primarily murdered. The committee members visited Armenian villages in Anatolian provinces and tried to deceive the people by provoking them, and they inflicted violence on those who did not join them and were loyal to the state.

In this paper, the terrorist attacks made by the Armenian defenders against their nationals will be examined, and the causes and consequences of the attacks will be discussed. The documents of the Presidency State Archives Ottoman Archive will be used as the sources for the paper.

ERMENİ TERÖRİZMİNİN FARKLI BİR BOYUTU; ERMENİLERİN ERMENİLERE SUİKASTLARI (1890-1915)

Prof. Dr. Recep KARACAKAYA
recep.karacakaya@medeniyet.edu.tr

ÖZET

Ermeni terörizminin şimdiye kadar fazla incelenmeyen fakat oldukça önemli olan farklı bir boyutu vardır. Bu boyut da Ermeni komitecilerin kendi milletinden olanlara uyguladığı terör eylemleridir. Komiteci Ermeniler amaçlarına ulaşmak, kendilerine taraftar ve ekonomik kaynak sağlamak amacıyla, kendi milletinden olanlara baskı yapmışlar, komitelere girmek istemeyenleri tehdit etmişler, bu tehditlere boyun eğmeyenleri öldürmüşler veya yaralamışlardır. Eylemlerin amacı, Ermeni toplumunda büyük çoğunluğu teşkil eden barışçı Ermenileri korkutmak, eylemlerine karşı duyulan tepkiyi baskılamak ve onlardan her türlü yardımı almaktır. Komiteciler, Ermeni toplumuna, kendilerinin aleyhine çalışan, konuşan, ihbarda bulunan herkesin cezalandırılacağı mesajını vermişlerdir.

Ermeni komiteciler saldırılarında Ermeni cemaati içindeki değişik kesimleri hedef almışlardır. Osmanlı Devleti sınırları içinde ve dışında din adamlarına, devlet hizmetinde çalışanlara, zenginlere, doktorlara, avukatlara, gazetecilere suikastlar yapmışlardır. Komiteciler, Ermenilerin kiliseye karşı gösterdikleri bağlılığı gördüklerinden, din adamlarına karşı saldırılarda bulunarak kiliseleri ele geçirip, etkin bir biçimde kullanmaya çalışmışlardır. En çok patrikler, murahhasalar ve papazlar saldırıya uğramışlardır. Ermeni komitecilerinin saldırdığı gruplardan birisi de Ermeni tüccar sınıfı olmuştur. Komiteciler tarafından para kaynağı olarak görülen tüccar ve dükkan sahiplerine, bağış isteyen tehdit mektupları gönderilmiş, komitelerin tehditlerini önemsemeyenler öncelikli olarak katledilmiştir. Komiteciler, Anadolu vilayetlerinde Ermeni köylerini gezerek ahaliyi tahrik ederek kandırmaya çalışmışlar, kendilerine katılmayan, devlete sadık olanlara şiddet uygulamışlardır.

Bu tebliğde Ermeni komitecilerin kendi millettaşlarına yaptıkları terör saldırıları incelenecek, saldırıların nedenleri ve sonuçları üzerinde durulacaktır. Tebliğin kaynakları olarak da Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı Osmanlı Arşivi belgeleri kullanılacaktır.

ARMENIAN CONVERSIONS

Prof. Dr. Süleyman BEYOĞLU
sbeyoglu@marmara.edu.tr

ABSTRACT

During World War I some at Armenians were not deported. A part of Armenians were embracing Islam (ihtida) . These were not deported. But it was a fact that, “embracing Islam” was formal. Mostly women and children were embracing Islam. This article is considering the Muslim Armenians on the basis of archive documents.

Key Words: Word War I, Ottoman State, Armenians, Deportation, Islam, Christianity, Embracing Islam.

ERMENİ İHTİDALARI

Prof. Dr. Süleyman BEYOĞLU
sbeyoglu@marmara.edu.tr

ÖZET

I. Dünya Savaşında bazı Ermenilere tehcir uygulanmamıştır. Ermenilerden bir kısmı din değiştirerek (ihtida) Müslüman olmuşlardır. Müslüman olan Ermeniler tehcir edilmiyordu. Fakat bu din değiştirmelerin samimi olmadığı da bir gerçektir. Toplu şekilde İslamiyet’i seçen Ermeniler arasında kadın ve çocukların yoğunluğu dikkati çekmektedir. Bu makale sayıları binlerle ifade edilen Müslüman Ermenileri arşiv vesikalarına dayanarak ele almaktadır.

Anahtar Kelimeler: I. Dünya Savaşı, Osmanlı Devleti, Ermeniler, Tehcir, İslam, Hristiyanlık, İhtida.

**THE EFFECTS OF PARLIAMENTARY DECISIONS ON TURKISH-
ARMENIAN RELATIONS:**

THE EXAMPLE OF THE APRIL 24 DECISION OF THE USA

Prof. Dr. Yıldız DEVECİ BOZKUŞ
ydbozkus@ankara.edu.tr

ABSTRACT

In this study, we will discuss the reasons for the adoption of the parliamentary decisions that started with Uruguay in 1965. We will also argue how these recognitions, which started in Latin America, set a precedent for the decisions of other countries. Then, we will evaluate the meaning of the decision taken by the USA in 2021 and its possible future effects. We will also suggest a future path for Turkey if, The Events of 1915 take place in the textbooks of the curriculums in the USA and in other countries. In addition, we will discuss the religious, political, and historical reasons behind these decisions. Following the discussions, we will examine the effects of these decisions on Turkish-Armenian relations and on the relationship among the two communities and, Turkey's relations with the third parties. We will also emphasize the effects of the Armenian diaspora, the recent developments of Karabakh and the effects of the US-Russian conflict in the Caucasus on this process in terms of Joe Biden's decision on April 24, 2021.

TÜRK-ERMENİ İLİŞKİLERİNDE PARLAMENTO KARARLARININ ETKİSİ:

ABD’NİN 24 NİSAN KARARI ÖRNEĞİ

Prof. Dr. Yıldız DEVECİ BOZKUŞ
ydbozkus@ankara.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmada tarihten günümüze 1965’te Uruguay ile başlayan parlamento kararlarının hangi gerekçelerle kabul edildiği ele alınacaktır. İlk önce Latin Amerika merkezli başlayan bu tanımların diğer ülke kararlarına nasıl emsal oluşturduğuna yer verilecektir. Daha sonra ABD’nin 2021 yılında aldığı kararın ne anlama geldiği ve gelecekteki olası etkileri değerlendirilecektir. 1915 Olaylarının ABD ve farklı ülke ders kitaplarında müfredatta yer alması halinde Türkiye’nin nasıl bir yol izlemesi gerektiği belirtilecektir. Kabul edilen kararların dini, siyasi ve tarihi gerekçelerinin ne olduğu üzerinde de durulacaktır. Daha sonra bu kararların Türk-Ermeni ilişkilerini nasıl etkilediği de incelenerek özellikle Türkiye’nin diğer ülkelerle olan ilişkilerinde nasıl etkileri olduğu da belirtilecektir. Joe Biden’ın 24 Nisan kararında Ermeni diasporası, Karabağ’da yaşanan gelişmeler ve Kafkasya’daki ABD-Rus çekişmesinin etkileri üzerinde de durulacaktır.

IS THE ARMENIAN RELOCATION GENOCIDE?

Prof. Dr. Yusuf HALAÇOĞLU
yhhalac@gmail.com

ABSTRACT

Genocide is defined in the United Nations Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide dated December 9, 1948, as follows:

- 1- Annihilation of members of a national, racial, or religious group to destroy altogether or part of it,
- 2- Vandalising the members of a group seriously, physically, and mentally,
- 3- Preparing the environment that will provide the physical collapse of a group's life,
- 4- Preventing a group from having children,
- 5- Ensuring that the children of one group are forcibly transferred to another group.

It is necessary to evaluate whether the Ottoman State's decision to export Armenians from where they are located (dispatch and resettlement) and its implementation comply with the "genocide" defined above. First of all, it is of primary importance to analyze the articles in the instructions published by the Ottoman Empire cautiously. Although the empire did not know the term "genocide", which was not even mentioned at the time, and they did not encounter such a crime, the items in the instructions shows that they are capable of ensuring the dispatch and settlement of the group within the framework of the procedure. Thus, the Ottoman State published a declaration on May 27 1915, against the claims of the Western countries that Armenians would be massacred en masse, that the decision to transfer the Armenians was taken due to public order and that the non-dispatch of all Armenians proved that the state was not planning to annihilate the group.

ERMENİ TEHCİRİ SOYKIRIM MI?

Prof. Dr. Yusuf HALAÇOĞLU
yhhalac@gmail.com

ÖZET

Soykırım, 9 Aralık 1948 tarihli “Soykırım Suçunun Önlenmesine ve Cezalandırılmasına İlişkin Birleşmiş Milletler Sözleşmesi”nde aşağıdaki şekilde tanımlanmıştır:

- 1- Ulusal, ırksal ya da dinsel bir grubun, toptan veya bir bölümünü yok etme niyetiyle, bir grubun üyelerini öldürmek,
- 2- Bir grubun üyelerine bedensel-ruhsal ağır zarar vermek,
- 3- Bir grubun hayatının fiziki çöküşünü sağlayacak ortamı hazırlamak,
- 4- Bir grubun çocuk sahibi olmasını engellemek,
- 5- Bir grubun çocuklarının zorla bir başka gruba verilmesini sağlamak.

Osmanlı Devleti’nin Ermenileri bulundukları yerden ihraç (sevk ve iskân) kararının ve bu kararın uygulamasının, yukarıda tanımı yapılan “soykırım” a uyup uymadığını değerlendirmek gerekmektedir. Bunun için her şeyden önce Osmanlı Devleti tarafından yayımlanan talimatnamelerdeki maddeleri iyi tahlil etmek birinci derecede önemlidir. Zira o tarihlerde söz konusu bile olmayan “soykırım” tabirini bilmemelerine ve böyle bir suçlamayla karşılaşmamalarına rağmen, en azından talimatnamelerdeki maddeler, dikkatli gözlerden kaçmayacak bir biçimde, nakledilenlerin usulü çerçevesinde sevk ve iskânını sağlayacak nitelikte olduğunu göstermektedir. Nitekim Osmanlı Devleti, Batılı ülkelerin Ermenilerin topluca katledilecekleri iddialarına karşı daha o tarihte, yani 27 Mayıs 1915’te yayınladığı bir bildiriyle, Ermenilerin nakli kararının asayiş sebebiyle alındığını ve Ermenilerin tümünün sevk edilmemesinin devletin imha niyetinde olmadığını gösterdiğini ilân etmiştir.